

**РУСЕНСКИ
УНИВЕРСИТЕТ
"АНГЕЛ КЪНЧЕВ"**

„ИЗСЛЕДВАНЕ НА РЕЛАЦИЯТА ЕЗИК – ИСТОРИЯ – КУЛТУРА – КОМУНИКАЦИЯ“

ПРОЕКТ 2019-ФСС-01

Тема на проекта:
"Изследване на релацията език - история - култура - комуникация"

Ръководител:
доц. д.ф.н. Тодорка Йорданова Георгиева

Работен колектив:
доц. д-р Румяна Д. Лебедова, гл. ас. д-р Милена В. Салунджиева, докт. Мария М. Томова-Михнева, експерт Вана Игнатова, Катрин Георгиева, Марияна Георгиева, Габриела Петрова, Вира Жекова, Айсун Бекирходжева, Джансу Мехмед, Билхан Докторова

Адрес: 7017 Русе, ул. "Студентска" 8, Русенски университет "Ангел Кънчев"
Тел: 086 - 821 521
Е-поща: tgeorgieva@uni-ruse.bg

Цел на проекта:
Проучване на възможните връзки между езика, историята, културата и комуникацията чрез конкретни наблюдения върху текстове - носители на културна информация, с цел извеждане на пътищата и моделите на засиждателството в тях езиково развитие и взаимодействие.

Основни задачи:

- Организиране и провеждане на изследвания върху текстове и явления, които визират възможните диалогични връзки между езика, историята, културата и комуникацията;
- Издаване на колективна монография с резултатите от изследванията;
- Провеждане на предавателна и официална защита на докторска дисертация и др.

Основни резултати:

- На 03.06.2019 г. успешно защитена дисертацията на Мария Томова-Михнева и придобита ОНС "доктор";
- Публикувана колективна монография "Език - история - литература";
- Научна публикация на доц. Р. Лебедова в реферерано издание с импакт-фактор: научни публикации в: Преславска книжовна школа, Т. 20; Knowledge International Journal, Vol.34.6, Научни трудове на Русенски университет, Т. 58; СНС 2019 и др.; публикуване на разработките чрез доклади, статии, презентации, изложби и експонати в симпозиуми, семинари, научни сесии, конференции, списания и др.

Публикации:

- Лебедова, Р., Т. Георгиева, М. Томова-Михнева, М. Салунджиев. Език - история - литература (колективна монография). Русе, 2019;
- Георгиева Т., М. Томова-Михнева. Бог, цар и народ в Златоструй и Тържественник от XII в.; Томова-Михнева М. Готските думи в Златоструй от XII век; Лебедова Р. Разказите за миналото. Ракурс, стратегия, риторика; Лебедова Р. Лицето на времето в романа "Лице" от Блага Димитрова; Лебедова Р. Слово и образ; Салунджиев М., В. Манев. Относителни количества CO₂-екв. в атмосферата от генериране на електрическа енергия за движението на електромобили в рамките на ЕС;
- Студентски доклади: Георгиева К. Езикът на старобългарския превод на "Книга на Енох"; Жекова В. Изобличителната сила на словото в "Книга за българския народ" и др.

Други:

- Издадени паметни листове по случай 125 години от първото самостоятелно издание на романа "Под игото" в България и "Мстата на българската историческа и културна памет в Букурещ".

АНОТАЦИЯ

Литературата, историята и езикът функционират в междусубектни и социални връзки. Те са проекция на дадено общество и култура, но едновременно с това имат властта да действат върху обществото и културата чрез своя комуникативен потенциал. В този смисъл те имат амбивалентен характер. Историята, езикът и културата са взаимосвързани явления, които често произтичат едно от друго.

Културата е „продукт на духовно-нравственото осмисляне“ на човешкия живот, въз основа на нея се формира самосъзнанието на отделната личност и на обществото като цяло. Естественят човешки език е материален експонат на културата, той е неин „език“, а отделните езикови единици са носители на „културния знак“. Езикът изразява културата, а културата променя и развива езика. Ключът за разбиране на културата се крие в елементите на езиковата система.

Научноизследователският проект „Изследване на релацията език – история – култура – комуникация“ е насочен към:

- проучване на отделни страни от историята на българския език с оглед разкриване ролята на езиковите елементи като „културен знак“;
- изследване на произведенията на българската литература в светлината на техните интертекстуални връзки и на функцията им като изразители на обществените и естетическите възгледи на български автори.

Динамичният характер на историята и литературата създават условия за проследяване взаимосвързката между историческите процеси и процесите в развитието на езика и на културата. Проучваната релация разкрива езиковата картина на света като продукт на националния менталитет, като „модел на реалността в колективното съзнание“, намерил израз в езика и запечатал специфичния и неповторим поглед на българина към мирозданието.

Проектът принципино и съдържателно е обвързан с научно-кадровото израстване на членовете на работния колектив:

- реализиран в конкретен принос в развитието на българската наука и образование в областта на езикознанието, литературознанието, историята, културологията, медиавистиката и други научни области;
- придобити са нови компетенции;
- повишени са професионалните и изследователските умения, осигуряващи подобряване качеството на учебната и научната работа на преподавателите, докторантите и студентите от Катедрата по филологически и природни науки;
- повишен е броят на докторантите, успешно защитили докторска дисертация и придобили ОНС "доктор";
- обогатени са материално-техническата база на Филиал – Силистра и библиотечният фонд на Научноизследователската лаборатория по културно-историческо наследство;
- увеличена е научната продукция на НЦ „Св. Дазий Доростолски“ и др.

PROJECT 2019-BSs-01

Project title:
Exploration of the relationship language - history - culture - communication

Project director:
Assoc. Prof. Todorca Yordanova Georgieva, MA, DSc

Project team:
Assoc. Prof. Rumyana D. Lebedova, PhD, Pr. Assist. Prof. Milen V. Sapundzhiev, PhD, PhD Student Mariya M. Tomova-Mihneva, Expert Vanya Ignatova, Katrin Georgieva, Mariyana Georgieva, Gabriela Petrova, Vira Zhekova, Dzhanusu Mehmed, Aysun Bekirhodzheva, Bilhan Doktorova

Address: University of Ruse, 8 Studentska str., 7017 Ruse, Bulgaria
Phone: +359 86 - 821 521
E-mail: tgeorgieva@uni-ruse.bg

Project objective:
Exploring the possible links between language, history, culture and communication through specific observations on texts - bearers of cultural information in order to unleash the paths and patterns of their linguistic development and interaction.

Main activities:

- Organizing and conducting lectures, student and doctoral studies on texts and phenomena that identify the possible dialogical links between language, history, culture and communication;
- Issuing a collective monograph with the results of the research;
- Conducting preliminary and formal defense of doctoral dissertation;
- Presenting the collective monograph to the wider cultural community.

Main outcomes:

- On 03.06.2019 the thesis of Maria Tomova-Mihneva was successfully defended and the Doctor of Medical Sciences was acquired;
- Published collective monograph "Language - Literature - History";
- Scientific publications in refereed editions with an impact factor;
- Scientific publications in the Yearbook of Ruse University and others.

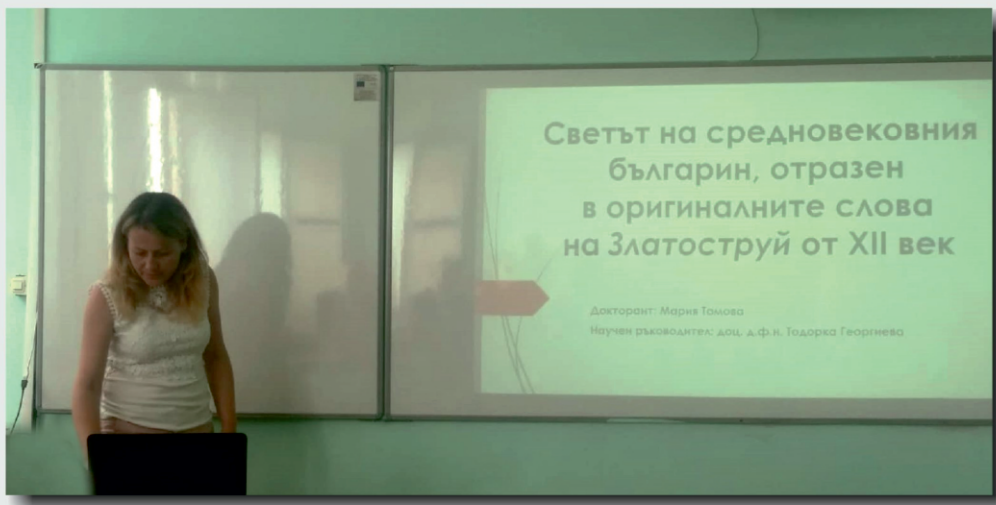
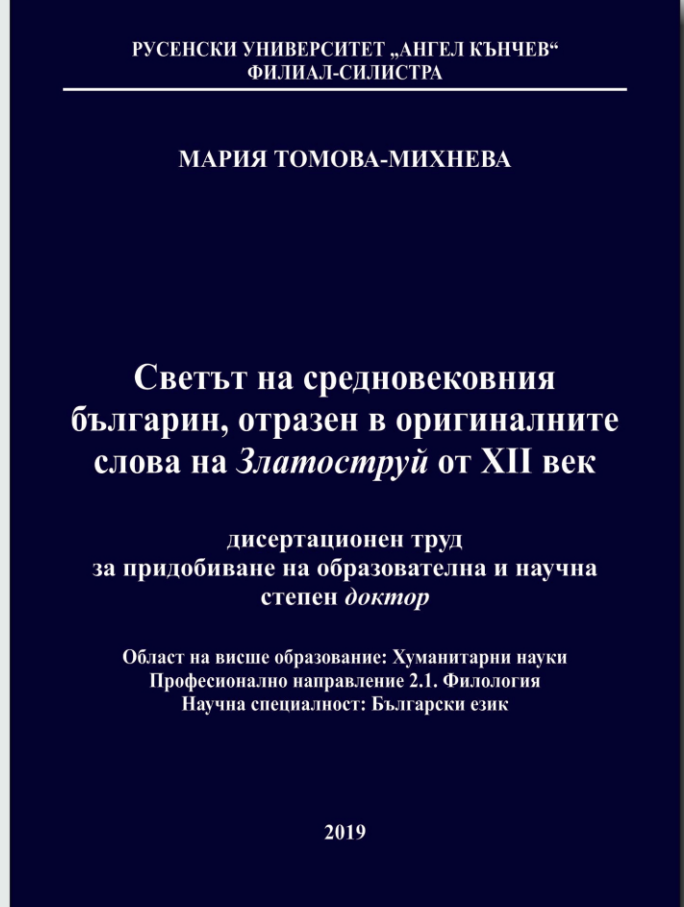
Publications:

- Lebedova, R., T. Georgieva, M. Tomova-Mihneva, M. Sapundzhiev. Language - literature - history (collective monograph);
- Tomova M. Gothic Words in Zlatoustroy from 12th Century; Georgieva T., M. Tomova. God, King and People of the Short Zlatoustroy and the Tarzhestvenik from 12th Century; Lebedova R. Stories about the Past. Perspectives, Strategies, Phorics; Lebedova R. The Face of Time in the Novel "Face" by Blaga Dimitrova; Lebedova R. Word and image; Sapundzhiev M., V. Manev. Relative Quantities of CO₂/kWh Equivalent in the Atmosphere from the Generation of Electricity for the Movement of Electric Vehicles Within the EU; Georgieva K. The Book of Enoch; Petrova G. The Development of A Comparative and Superb Degree, Reflected in the "Trojan Novelle"; Zhekova V. The Expressive Power of the Word in "The Book of the Bulgarian People";
- Doktorova V. Ghanova's "Bai Ganyo";
- Mehmed J. Existential Motives in the Work of Yordan Yovkov;
- Bekirhodzheva A. The Spiritual Supports in Yavorov's Poem "Night".

Others:

- Memorial sheet of 125 years from the first self-publishing of the novel "Under the Yoke" in Bulgaria;
- Memorial sheet "Places of the Bulgarian Historical and Cultural Memory in Bucharest".

Защитена докторска дисертация

Колективна монография

Участие в международен научен симпозиум

Пътуващ семинар „Местата на българската културна и историческа памет в Букурещ“

История и литература

Семинар „Златното сечение: слово – музика – светлина“

